

Extrait du CGTCatalunya.cat

<http://www.cgtcatalunya.cat/spip.php?article8305>

Entrevista a Jean Marc Rouillan, el guerriller sobrevivent del MIL, dels GARI i d'Action Directe: "Si oblides l'essencial és l'entrament, ets menys lliure"

Date de mise en ligne: dimencres 28 de novembre de 2012

- Actualitat - Articles opinió -

CGTCatalunya.cat

En un lloc de la Provence, el nom del qual no vull enrecordar-me, hi viu un llegendari guerriller, sobrevivent de moltes batalles. Jean Marc Rouillan va format part del nucli fundador de diversos grups autònoms i armats: el MIL, els GARI i d'Action Directe. Tres grups que han fet història, sovint callada o tergiversada. Utilitzava el sobrenom de Sebas, que prové de Sant Sebastià on hi anava a l'inici del MIL, a fer accions amb ETA. Ara es troba en llibertat condicional, després de complir un quart de segle de presó. Viu en un xalet en la part alta del poble, solejat, amb vista als Alps.

L'entrevistem després d'un bon àpat de retrobada acompanyat d'abundant vi, i l'absenta que li hem portat. No pot parlar d'Action Directe, de les accions per les que ha estat condemnat. El nostre amic té uns seixanta anys, memòria d'elefant, és de complexió forta, el cap calb de samurai i de savi, gran matiner i amic de les revolucions i de la vida clandestina. És occità amb avantpassats catalans de l'altre cantó del Pirineu. Es considera fronterer, del Pirineu.

Porta un camiseta negra amb la inscripció: «Primera línia». Un lema que no és un atzar. Jean Marc Rouillan sempre va estar a la primera línia en la lluita. Sempre fou el primer en l'acció i era qui prenia més risc.

Malgrat el seu lideratge inqüestionable, Jean Marc és molt generós amb els companys de lluita i comparteix les accions reeixides i l'anàlisi com un més. Sobre les crítiques i defectes als grups que va participar, en fa virtuts gràcies al seu art d'escriure. I és exemplar ja que és dels que fan i no el veureu «criticant» als companys, a diferència dels que no fan i se la passen criticant per mirar de sobresortir. La seva defensa a les moltes crítiques dels Mass Media i de companys és explicar el que ha fet amb talent i justes paraules.

Jean Marc Rouillan milita actualment amb el NPA (Nou Partit Anticapitalista). És escriptor de culte i publica un llibre quasi cada any.

Viu amb Marie Claire Cordat, una artista transgressora, creativa i provocadora que pinta i fa happenings d'impacte nacional, ex de la Fura dels Baus. A nosaltres ens en fa ver un en directe, que vam patir, sense temps a gaudir-ne: l'endemà al veure que recomençàvem a entrevistar en Jean Marc, Marie Claire ens va fer fora de la casa en pocs minuts. Un bon espectacle: l'acció directa contra les xerrades interminables.

Aquí va un resum d'hores de xerrar i xerrar:

▶ **Ens alegrem de veure't fora de la presó. Com va la teva vida fora?**

No ho se. Bé, això no és una resposta fàcil. No ho puc dir, perquè l'essencial de la vida de les persones, què és? Sóc jo ara qui et qüestiono...

▶ **L'essencial de la vida és ser lliure, ser conscient...**

... Tu ets lliure? Creus que ets lliure?

▶ **No, no. Estic condicionat per...**

Així que... no em preguntis si sóc lliure. Jo era lliure, quan lluitava per la llibertat. Ara sóc menys lliure.

▶

Però ara et sentiràs més lliure que quan estaves a la presó?

Això depèn. Depèn del teu d'esperit. Si els afrontes permanentment ets molt més lliure que si t'oblides que l'essencial és l'enfrontament. La vida és també un narcòtic molt poderós, és a dir, que un s'oblida de l'essencial, del perquè de la seva existència. Et pots creure lliure i no ser-ho en absolut. I per què? Perquè t'allunyes del teu objectiu. La qüestió és saber si actualment m'allunyo del meu objectiu? I jo no ho sé. I jo preferiria veritablement ser lliure a les barricades o enmig d'un moviment extremadament ofensiu. Allà trobaria el sentit de la llibertat.

▶ **Creus que el veurem aquest moviment ofensiu?**

Sí. L'esperem tots i totes. Tinc una terrible desesperança i al mateix temps una formidable esperança en que esclatarà.

▶ **Ens animes i ens dónes aire! Però dius que estem tots sota hipnosi...**

Sí, tots i totes. Igual els militants i els que es creuen que són molt conscients d'allò que passa. Creus que els bons moments són bons moments? Què és un bon moment? Lenin deia que la revolució és la festa dels treballadors. Doncs, l'alegria, el bon viure, és la revolució. Quan un es troba en les classes oprimides, les alegries i satisfaccions intenses estan en la revolta. Tota persona que ha participat a una insurrecció, als moviments dels anys setanta, i tota persona que ha participat als temps de la guerrilla, saben molt bé que s'arriba a moments de felicitat intensa, afrontant l'enemic.

▶ **Llavors, quin és l'objectiu? Has dit que cal ser conscient de l'objectiu**

Jo se quin és l'objectiu: cal estar ben a la vora del moment i del lloc on esdevindrà. Hem d'estar preparats tot el temps. Ha de passar alguna cosa. El veritable moment en el que passa alguna cosa d'essencial és quan es capgira l'ordre social. Per això, al fons de mi, jo vull estar el més a la vora possible i ben preparat (joc de paraules "être près" i "être prêt").

▶ **Com t'has format en la vida?**

Format?! formatejat! Tu vols dir com m'he formatejat? És molt fàcil. Vaig tenir una gran sort. Als setze anys m'arriben dues coses: la música anglesa de l'època, el començament dels anys seixanta, una música carregada d'electricitat, anunciadora dels aixecaments dels antiautoritaris; jo tenia setze anys al maig del 68. T'imagines? Un ràpid formateig.

▶ **I després dels 16 anys, quines altres experiències deformatives?**

Vaig tenir la gran sort de viure a Tolosa, que era la capital de la segona Espanya, la capital dels «rojos». Jo dic «rojo» perquè aquest és el terme. Els anarquistes també hi eren, i entre ells es deien «rojos», ja que havien agafat l'insult dels feixistes i dels nacionals, que els deien «els rojos». Havien pres aquesta etiqueta com es pot prendre la de «terroristes» i revertir-la. Durant el maig 68 em comprometo en un moviment revolucionari i tinc l'oportunitat de conèixer persones que havien fet la revolució. Una gran sort en comparació a molts companys francesos que parlaven molt de revolució, però que no havien pogut parlar amb persones que l'havien viscut. La veritable sort fou aquesta oportunitat. Ho puc dir: en comparació amb els altres companys del MIL en la consciència de l'enfrontament que va arribar a Barcelona, nosaltres estàvem més formats que els de l'interior. Els de l'interior miraven París, Nanterre, la Sorbona i reproduïen els conceptes d'extrema esquerra, i què podria ser Acció Comunista, etc. Mentre

Cricri i els companys formats a Tolosa, nosaltres ens consideràvem guerrillers, i per tant ens posàvem menys problemes en relació amb l'acció armada. Ho teníem més fàcil que els de l'interior.

▶ **La consciència de guerrillers d'on prové?**

Dels vells espanyols exiliats, dels maquis. Cricri tenia un oncle, que va estar a la partida de Massana, que l'orientava cada vegada que el veia: «si vas a Barcelona fes això i allò altra, ves en compte, vesteix-te bé, etc.".

▶ **Aleshores podem dir que hi ha un nexa i unió entre els maquis i el MIL?**

Exactament. Nosaltres érem anarquistes i vam imposar en la revista del MIL un text sobre Sabaté, ja que nosaltres...

▶ **... quan dius nosaltres, et refereixes als francesos del MIL?**

Nosaltres no érem francesos.... Érem els de l'exterior! És molt important aquesta incomprensió perquè no es pot imaginar el rebuig de la guerra civil. La primera vegada que vam arribar a Barcelona, li vaig dir a Diaz, un militant del GOA (Grup Obrer Autònom) molt conegut que escrivia, «jo sóc anarquista». En la seva cara va tenir un moment de terror, una cosa terrible. La CNT era una cosa del passat. No hi havia. Tampoc a la universitat. Només hi havia el grup de llibertaris a la Universitat Central. Ni tan sols assumien la paraula anarquista. La història es reescriu. Bé, nosaltres érem anarquistes i no obstant això trobaven guerrillers, anarquistes i comunistes, al bar, a les famílies d'amics, per exemple, el pare d'Henry. Era el nostre quotidià. Una immensa sort comparat a d'altres companys del MIL que tenien molta ideologia al cap. Però no podíem imposar-nos.

▶ **I què podíeu haver fet?**

Hauríem d'haver fet una guerrilla extremament dura, el màxim possible. Fixa't. Les vacil·lacions per l'execució de Creix. Hauria hagut de donar un bon cop sobre la taula i dir: «Si no fem això no val la pena que continuem» Si s'és un grup clandestí i es tenen els mitjans i no es fan les accions que són de la teva responsabilitat històrica, passes al costat de les coses.

▶ **Per què Creix?**

Creix era un torturador cruel de detinguts polítics, un comissari de la temible BPS (Brigada Político-Social). Després de l'execució de Manzanar, va provocar tot de detencions al País Basc. Fou pilar del procés de Burgos a etarres i el responsable de la repressió i de la mort d'obrers a Granada. Creix venia regularment a Catalunya. Puig va aconseguir la informació i era un objectiu important a aquell moment del franquisme.

▶ **El pas a la lluita armada, representa canvis, com ho vas viure?**

Naturalment. Un pas essencial a fer en la dictadura.

▶ **En el teu llibre "De Memòria II" dius que no éreu innocents, al parlar de Puig Antich.**

Comprenc que la família hagi fet tot de coses sobre una persona que no coneixien. Perquè no coneixien el Salvador clandestí: una persona intel·ligent, conscient, polititzada, que sabia el que feia. Me'n recordo molt bé d'una conversa

on parlava de la seva pròpia execució. Cal tenir en compte que nosaltres érem clandestins sense interrupció i arriscàvem la vida contínuament, a cada viatge, a la carretera, en el pas de fronteres, en cada acció, com els maquis, com els grups guerrillers.

▶ **Com expliques «El dol de la innocència», subtítol del llibre "De memòria II"?**

Estem formatejats pel sistema. Un acaba creient en el sistema. Amb la història del MIL sap el que t'espera. Sap que tens un enemic davant que no et farà cap regal, etc. I un acaba per creure's que els burgesos no són tan dolents com els pinten. Sempre es tenen il·lusions sobre el sistema, inclús els que combatem. És per això que el dol de la innocència és un fet. Quan un camarada pròxim és executat, és un fet que et marca. Després en cada combat m'he repetit sempre «la mort està present» És difícil tenir consciència de la mort quan s'està compromès en una lluita revolucionària.

▶ **Com vivies aquesta presència de la mort?**

Et diria ara que l'aprenentatge fou difícil. I per tant són anys que vam gaudir a fons, totalment feliços.

▶ **Anys difícils i feliços.**

Sí. No és contradictori. Tornem allò que deia al començament de la nostre conversa. Quan vaig escriure a Michel que escrivia el llibre dels GARI, em va respondre: «Fou l'any més feliç de la meua vida». I tanmateix va acabar a la presó. Els anys de lluites, marquen.

▶ **Escrives molt bé. Els teus llibres enganxen, ets un autor de culte i ens preguntem si et consideres més brillant amb les pistoles o amb la ploma.**

D'entrada és indissociable. Sense les pistoles, no hi hagués hagut la ploma...

▶ **... No dissociem. La pregunta és si tu et sents més competent amb la ploma o amb les pistoles, ja que et sentim molt competent en l'escriptura.**

No sé si sóc competent. No és la qüestió. L'escriptura per l'escriptura no existeix. La veritable escriptura és la teoria. I n'he escrit poca. He escrit un llibre teòric però...

▶ **... Quin?**

"Proletari precari". Tu, ni tan sols l'has llegit! Veus? Vens aquí a interrogar-me i no has llegit els meus llibres!

▶ **No llegeixo molt. Soc una mica dislèxic, però no interrogo...**

... No escric mai una novel·la per explicar una història. Escric una novel·la per explicar un tema precís. I si vaig estar motivat a explicar la història dels guerrillers (maquis) és perquè per a mi és molt important escriure-la. Com a testimoni. No per dir s'ha de fer això o allò. He escoltat històries i les retransmeto.

▶ **I per què el format de novel·la?**

Perquè jo no podia fer servir el jo i havia de trobar una altra manera d'explicar aquestes històries. I ho vaig fer com un «romancer» antifranquista dels anys cinquanta, amb una escriptura quasi de Tolosa. El tema exigia una forma d'escriptura. Em deien l'altre dia que tinc un escriptura multiús. Vull escriure de manera senzilla perquè l'important és transmetre. Quan vaig escriure De memòria és amb la intenció que qualsevol batxiller ho pugui comprendre. Poso els meus textos al molinet perquè totes les paraules siguin comprensibles i no portin a confusió.

► **Quin és el fil conductor de la trilogia De Memòria?**

La història són els companys de batxillerat que comencen i que acaben en una organització de lluita armada a França. És la seva història de vida, la seva evolució. I al mateix temps el que vull retransmetre és l'època. I no vull seguir la cronologia exacta dels fets. No vull mirar els arxius. Vull retransmetre el que em queda en la memòria. Escric el nostre estat d'ànim en les tres novel·les. No, fet darrere fet. Per exemple, sóc incapaç de dir de memòria, quan ens van veure a Brussel·les, el dia dels cotxes bomba, quin cotxe conduïes?

► **Conduïa el segon. La DS?**

No se. Sols recordo que eren cotxes robats a Holanda. Tu anaves darrere i m'anaves orientant. També recordo que quan vas treure el «seguro» de la bomba estàvem tots allà innecessàriament mirant com ho feies, malgrat que ens deies que podia explotar.

Veus. No recordo el cotxe que conduïes. Però tinc al cap tota l'operació, les reunions que fèiem, què dèiem, i la consciència del fèiem. Algunes coses se m'han esborrat, però la meua transcripció es basa en els fets que recordo.

► **Vas estar deu anys en aïllament. Com es pot suportar això?**

Jo també m'ho pregunto! L'única manera és la resistència.

► **Ets un resistent total. Un sobrevivent. En cada llibre ets el sobrevivent. Ens pots donar alguns consells de supervivència?**

No, no, no és possible. És impossible. He passat a la vora de la mort diverses vegades. Tenia capacitats físiques. No força, però era espavilat. Saps? En el MIL em deien: «Tu seràs el primer que mataran» ja que prenia massa riscos, ja que no comptava, no calculava. Jo estava en el moviment guerriller. Era una altra història. Ells constataven que prenia molt riscos, però jo deia «jo prenc menys riscos que el que espera a casa». I efectivament així va passar. Hi va haver companys que van esperar la policia a casa. Si no calcules, si no estàs sempre pensant el que et pot arribar, etc., es pot sobreviure molt més que aquell que ho calcula tot, i fa les coses amb molta precaució. Cal ser precís, molt tècnic i al mateix temps no calcular.

► **Perquè milites en el NPA (Partit Autònom Anticapitalista)**

Hi ha un costat pràctic i tàctic. No s'han de barrejar els principis polítics, l'estratègia i la tàctica. Són tres coses diferents que s'han d'articular. Jo per exemple he participat a les eleccions presidencials. He reulat en els principis. Però ho sé. En sóc conscient ja que no faig les coses només per ideologia. Segueixo sent activista del NPA. Recorda que anarquistes com Antonio Téllez (el que va escriure la vida de Quico Sabaté) va ser durant la guerra en un batalló de guerrillers comunistes i després a l'UNE (Unió Nacional Espanyola, que va dirigir l'operació de reconquesta a la Vall d'Aran a l'octubre de 1944), Téllez com qualsevol que volgués continuar la lluita contra el feixisme, com també Ramon Vila Capdevila que va ser comandant en un maquis comunista...

▶ **Però, com articules els teus principis i la teva participació en les eleccions amb el NPA?**

Estic en el moviment. En unes circumstàncies molt particulars. És complicat. Aquí a França sóc un militant de la guerrilla. Aquí no hi ha hagut amnistia, com a Espanya. Tinc prohibit parlar. Em prohibeixen viatjar. Tinc encara un munt de prohibicions. Cal que calculi els meus cops. Si jo parlo, si jo milito en un moviment autònom és la meua via. Jo avanço en una organització que és institucional. Però he donar-los garanties per ser-hi. Per això cal ser tàctic: jo no sóc trotskista. Vaig lluitar fins i tot contra els trotskistes. I jo estic en una organització que és essencialment trotskista. Has de ser tàctic. Cal saber on acaba el tacticisme i on comença l'oportunisme. Sempre és difícil de saber. No obstant això, cal ser estricte en algunes coses. No estic segur de mi mateix, de la meua tàctica: sóc una persona que ha passat vint-i-cinc anys a la presó. Vull tenir una activitat política ràpidament. Vull comprometre'm políticament tan aviat com pugui. Llavors, on puc tenir contacte amb els treballadors? A Espanya es pot fer perquè és més obert. A França és molt codificat. Crec que necessito això. Si jo estigués a Grècia, actuaria d'una altra manera.

▶ **Com veus lluita l'armada, ahir, avui. Les condicions objectives, subjectives?**

El que ha quedat demostrat a Grècia és que quan hi ha un poble que es posa en moviment a nivell de masses, desafiant el sistema, hi ha una resposta armada de grups armats. Així que aquesta qüestió ja està clara: si hi ha una contestació, apareixeran les armes. Ells ens van derrotar militarment, però no ens han guanyat políticament. Això és clar. Hi ha les condicions objectives per a la represa de la lluita armada, sí. Hi ha una repressió i opressió tal, que justifica un replantejament del monopoli de la violència per part de l'estat. És obvi. Però no hi ha, almenys a França, condicions subjectives per a la represa de la lluita armada, perquè la lluita armada no és el resultat de tres o quatre persones que volen fer operacions molt espectaculars. No es tracta d'això. La lluita armada és una part del moviment revolucionari que es posa davant en l'acció. És només una part d'aquest moviment. No és una part externa del moviment, sinó una part de l'interior.

▶ **Lluita l'armada és doncs una expressió més**

Una expressió estratègica. Quan parlem d'expressió estratègica és en referència al moviment anarquista. Si el proletariat de Barcelona va poder en unes poques hores prendre les armes, com Ascaso, Durruti, i aconseguir una insurrecció armada, és perquè aquests individus i militants portaven deu anys d'experiències fabuloses: temptatives d'insurrecció i operacions de guerrilla urbana. Tenien experiència. Si dius que la revolució tindrà lloc després d'un enfrontament armat, l'aventurisme no és la dels que es preparen, els que acumulen experiències, els que preparen el poble, els que assagen petits cops per veure com reacciona el sistema, si té la capacitat de contrarestar fets d'aquest tipus. El veritable aventurisme és dir la revolució serà un enfrontament armat i no fer res perquè això arribi. I distribuir propaganda esperant fins a l'últim moment. Això és l'aventurisme. Quan veus el grup «Nosotros», i la FAI com van preparar el 19 de juliol, se sap que foren conseqüents des d'un punt de vista revolucionari. Ells creien a la insurrecció i no van parar de preparar-la acumulant experiències. Això és important.

Jean Marc Rouillan, si aconseguix el permís, vindrà el pròxim mes de gener a Barcelona a presentar els seus llibres i parlar amb nosaltres.

Continuació i ampliació de l'entrevista a: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/id/232978>

** Entrevista realitzada per Txema Bofill, Pep Cara i Gerard Vilardaga, publicada al núm. 144 de la revista "Catalunya".*